

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾**

z dnia 8 września 2006 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania,
klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania
sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, poz. 2046, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wychowawca klasy na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania, warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania oraz o skutkach ustalenia uczniowi nagannej rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania.”;

2) w § 13:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 131, poz. 907).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1043.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 74, poz. 649, Nr 108, poz. 905 i Nr 218, poz. 1840 oraz z 2006 r. Nr 100, poz. 694.

„2. Śródroczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala się według skali określonej w statucie szkoły, z zastrzeżeniem ust. 4 – 5a.

3. Rocznią ocenę klasyfikacyjną zachowania, począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, ustala się według następującej skali:

- 1) wzorowe;
 - 2) bardzo dobre;
 - 3) dobre;
 - 4) poprawne;
 - 5) nieodpowiednie;
 - 6) naganne,
- z zastrzeżeniem ust. 5 i 5a.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub odchylenia rozwojowe, należy uwzględnić wpływ stwierdzonych zaburzeń lub odchylenia na jego zachowanie na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania lub opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Ocena klasyfikacyjna zachowania nie ma wpływu na:

- 1) oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych;
- 2) promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły, z zastrzeżeniem ust. 7 i 8.”,

d) dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:

„7. Rada pedagogiczna może podjąć uchwałę o niepromowaniu do klasy programowo wyższej lub nieukończeniu szkoły przez ucznia, któremu w danej szkole po raz drugi z rzędu ustalono naganną roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania.

8. Uczeń, któremu w danej szkole po raz trzeci z rzędu ustalono naganną roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, a uczeń klasy programowo najwyższej w danym typie szkoły nie kończy szkoły.”;

3) w § 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, uczeń otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej (na semestr programowo wyższy), jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, uzyskał roczne

(semestralne) oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, § 13 ust. 7 i 8 oraz § 19 ust. 10.”;

4) w § 20 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jeżeli w wyniku klasyfikacji końcowej, na którą składają się roczne (semestralne) oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych uzyskane w klasie programowo najwyższej (semestrze programowo najwyższym) i roczne (semestralne) oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, których realizacja zakończyła się w klasach programowo niższych (semestrach programowo niższych) w szkole danego typu, z uwzględnieniem § 18 ust. 6, uzyskał oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych wyższe od oceny niedostatecznej, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz § 13 ust. 7 i 8;”;

5) w § 30 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W klasie III gimnazjum jest przeprowadzany egzamin obejmujący:

- 1) w części pierwszej – wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych;
- 2) w części drugiej – wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych;
- 3) w części trzeciej – wiadomości i umiejętności z zakresu języka obcego nowożytnego,

ustalone w standardach wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu w ostatnim roku nauki w gimnazjum, określonych w odrębnych przepisach, zwany dalej „egzaminem gimnazjalnym”.”;

6) po § 32 dodaje się § 32a w brzmieniu:

„§ 32a. 1. Uczniowie (słuchacze) przystępują do części trzeciej egzaminu gimnazjalnego z zakresu tego języka obcego nowożytnego, którego uczą się jako przedmiotu obowiązkowego.

2. W przypadku gdy uczeń uczy się w szkole więcej niż jednego języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego, jego rodzice (prawni opiekunowie) składają dyrektorowi szkoły pisemną deklarację o przystąpieniu ucznia do egzaminu gimnazjalnego z zakresu jednego z tych języków.

3. W przypadku gdy słuchacz uczy się w szkole więcej niż jednego języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego, składa dyrektorowi szkoły pisemną deklarację o przystąpieniu do egzaminu gimnazjalnego z zakresu jednego z tych języków.

4. Deklarację, o której mowa w ust. 2 i 3, składa się nie później niż do dnia 20 września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany egzamin gimnazjalny.

5. Informację o języku obcym, z zakresu którego uczeń (słuchacz) przystąpi do egzaminu gimnazjalnego, dołącza się do listy, o której mowa w § 38 ust. 1 pkt 1.”;

7) w § 51:

a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w części pisemnej:

a) język polski,

b) język obcy nowożytny,

c) jeden przedmiot wybrany przez absolwenta spośród następujących

przedmiotów:

- biologia,
- chemia,
- filozofia,
- fizyka i astronomia,
- geografia,
- historia,
- historia muzyki,
- historia sztuki,
- informatyka,
- język łaciński i kultura antyczna,
- wiedza o społeczeństwie,
- wiedza o tańcu,

d) matematyka,

e) język mniejszości narodowej – dla absolwentów szkół lub oddziałów

z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej.”,

b) w ust. 3 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) języka regionalnego – języka kaszubskiego,”;

8) w § 53:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin maturalny z przedmiotów obowiązkowych może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, z wyjątkiem przedmiotów, o których mowa w ust. 2 i 8. Wyboru poziomu egzaminu maturalnego z danego przedmiotu, w części ustnej i części pisemnej, zdający dokonuje w deklaracji, o której mowa w § 59 ust. 1.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Egzamin maturalny z przedmiotów dodatkowych jest zdawany na poziomie rozszerzonym, z wyjątkiem przedmiotów, o których mowa w ust. 4.”,

c) uchyla się ust. 5-7;

9) w § 56:

a) w ust. 2a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przedmiotów zdawanych w części pisemnej - jest równoznaczne z uzyskaniem z tych przedmiotów w części pisemnej egzaminu maturalnego najwyższego wyniku odpowiednio na poziomie rozszerzonym albo poziomie szkół dwujęzycznych.”,

b) w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przedmiotów zdawanych w części pisemnej - 100 % punktów w tej części odpowiednio na poziomie rozszerzonym albo poziomie szkół dwujęzycznych.”;

10) w § 59:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zdający, który zamierza przystąpić do egzaminu maturalnego bezpośrednio po ukończeniu szkoły, składa deklarację przewodniczącemu szkolnego zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w § 60 ust. 1, a absolwent, który ukończył szkołę we wcześniejszych latach – dyrektorowi szkoły, którą ukończył. Wstępną deklarację zdający składa nie później niż do dnia 30 września, a ostateczną deklarację nie później niż do dnia 20 grudnia roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu maturalnego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do deklaracji zdający dołącza oświadczenie o wyrażeniu albo niewyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.⁴⁾), w celu przekazania przez komisję okręgową wyników egzaminu maturalnego

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 719.

uzyskanych przez zdającego szkole wyższej, o przyjęcie do której ubiega się zdający.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Na podstawie złożonych deklaracji i oświadczeń przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w § 60 ust. 1, sporządza informację obejmującą dane zawarte w deklaracjach i oświadczeniach, i przesyła ją pocztą elektroniczną lub na nośniku zapisu elektronicznego dyrektorowi komisji okręgowej, nie później niż do dnia 10 stycznia roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany egzamin maturalny.”,

d) uchyla się ust. 8 i 9,

e) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio do dyrektora szkoły, o którym mowa w ust. 2, i dyrektora Zespołu Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą, z siedzibą w Warszawie.”;

11) w § 64:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W skład zespołu przedmiotowego wchodzi:

- 1) nauczyciel danego przedmiotu wpisany do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy – jako przewodniczący;
- 2) drugi nauczyciel danego przedmiotu – jako członek.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W skład zespołu przedmiotowego nie może wchodzić nauczyciel, który w ostatnim roku nauki prowadził zajęcia z danego przedmiotu ze zdającymi.”;

12) w § 82:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin maturalny w części pisemnej z języka polskiego i języka mniejszości narodowej może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 180 minut i polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia czytanego tekstu nieliterackiego oraz umiejętności pisania tekstu własnego związanego z tekstem literackim zawartym w arkuszu egzaminacyjnym.”;

13) w § 83:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin maturalny w części pisemnej z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu obowiązkowego, może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, a jako przedmiotu dodatkowego – jest zdawany na poziomie rozszerzonym.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 190 minut i składa się z dwóch części:

- 1) część pierwsza trwa 120 minut i polega na sprawdzeniu umiejętności formułowania wypowiedzi pisemnej i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych;
- 2) część druga trwa 70 minut, z czego 25 minut zajmuje praca z nagrany tekst, i polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego oraz rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych.”;

14) po § 84 dodaje się § 84a w brzmieniu:

„§ 84a. 1. Egzamin maturalny w części pisemnej z historii, historii muzyki, historii sztuki, wiedzy o społeczeństwie i wiedzy o tańcu, jako przedmiotów obowiązkowych, może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, a jako przedmiotów dodatkowych - jest zdawany na poziomie rozszerzonym.

2. Egzamin na poziomie podstawowym trwa 120 minut i polega na rozwiązaniu testu obejmującego zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu podstawowego.

3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 180 minut i polega na rozwiązaniu testu oraz sprawdzeniu umiejętności pracy z materiałem źródłowym, interpretowania oraz syntetyzowania, a także umiejętności formułowania wypowiedzi pisemnej. Zadania egzaminacyjne obejmują zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu rozszerzonego.”;

15) w § 86:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin maturalny w części pisemnej z biologii, chemii oraz fizyki i astronomii, jako przedmiotów obowiązkowych, może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, a jako przedmiotów dodatkowych – jest zdawany na poziomie rozszerzonym.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 150 minut i polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętność zastosowania poznanych metod do rozwiązywania problemów dotyczących treści obejmujących zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu rozszerzonego.”;

16) w § 87:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin maturalny w części pisemnej z geografii, jako przedmiotu obowiązkowego, może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, a jako przedmiotu dodatkowego - jest zdawany na poziomie rozszerzonym.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 150 minut i polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych z wykorzystaniem różnorodnych materiałów źródłowych, z uwzględnieniem różnych skal przestrzennych. Zadania egzaminacyjne obejmują zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu rozszerzonego.”;

17) uchyla się § 88;

18) po § 88 dodaje się § 88a w brzmieniu:

„§ 88a.1. Egzamin maturalny w części pisemnej z matematyki może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym.

2. Egzamin na poziomie podstawowym trwa 120 minut i polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych sprawdzających rozumienie pojęć i umiejętność ich zastosowania w życiu codziennym oraz zadań o charakterze problemowym. Zadania egzaminacyjne obejmują zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu podstawowego.

3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 180 minut i polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych wymagających rozwiązania

problemów matematycznych. Zadania egzaminacyjne obejmują zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu rozszerzonego.”;

19) w § 89 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin maturalny w części pisemnej w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych z przedmiotów, o których mowa w § 51 ust. 2 pkt 2 lit. c, nauczanych w języku obcym, będącym drugim językiem nauczania, jako przedmiotów obowiązkowych, może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, a jako przedmiotów dodatkowych – jest zdawany na poziomie rozszerzonym.”;

20) w § 90 ust. 2 otrzymuje brzmienie :

„2. Egzamin trwa 180 minut i polega na rozwiązaniu testu leksykalno – gramatycznego, przetłumaczeniu na język polski tekstu oryginalnego oraz napisaniu w języku polskim tekstu własnego z wykorzystaniem materiału tekstowego oraz ilustracyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym.”;

21) w § 94:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zdający zdał egzamin maturalny w części pisemnej, jeżeli z każdego przedmiotu obowiązkowego uzyskał co najmniej 30 % punktów możliwych do uzyskania na danym poziomie.”;

b) uchyla się ust. 3;

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Wyniki uzyskane w części pisemnej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu odnotowuje się na świadectwie dojrzałości ze wskazaniem poziomu egzaminu.

5. W przypadku egzaminu maturalnego w części pisemnej na poziomie rozszerzonym z informatyki oraz języka obcego nowożytnego wyniki uzyskane w części pierwszej i części drugiej odnotowuje się łącznie.”;

22) w § 96 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku unieważnienia egzaminu maturalnego z przedmiotu dodatkowego, na świadectwie dojrzałości w miejscu przeznaczonym na wpisanie wyniku egzaminu maturalnego z danego przedmiotu wpisuje się „0 %”.”;

23) w § 96a:

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 2,
- b) uchyla się ust. 3;

24) § 97 otrzymuje brzmienie:

„§ 97. 1. Zdający zdał egzamin maturalny, jeżeli w części ustnej i części pisemnej ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych uzyskał wynik określony w § 72 ust. 2 i 3 oraz § 94 ust. 2 i 6, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zdający zdał egzamin maturalny, jeżeli z jednego przedmiotu obowiązkowego, w części ustnej albo części pisemnej, nie spełnił warunków, o których mowa w ust. 1, ale ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i części pisemnej uzyskał średnią co najmniej 30% punktów.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do osoby, której egzamin z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub części pisemnej został unieważniony, lub która nie przystąpiła do egzaminu z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub części pisemnej.”;

25) w § 98a:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zdający, przystępujący do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku części pisemnej egzaminu z danego przedmiotu, niezależnie od poziomu, na którym zdawał egzamin maturalny z tego przedmiotu, może przystąpić do egzaminu z tego przedmiotu odpowiednio na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym.”,

b) uchyla się ust. 6,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Zdający, który zdał egzamin maturalny z danego przedmiotu w części pisemnej na poziomie podstawowym, ma prawo przystąpić ponownie do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu w części pisemnej na poziomie rozszerzonym.”;

26) § 141 i 142 otrzymują brzmienie:

„§ 141. Egzamin maturalny w części pisemnej z przedmiotów: filozofia oraz język łaciński i kultura antyczna, jako przedmiotów obowiązkowych, można zdawać począwszy od roku szkolnego 2008/2009.

§ 142. Począwszy od roku szkolnego 2008/2009 absolwent może wybrać w części pisemnej egzaminu maturalnego język łaciński i kulturę antyczną jako przedmiot dodatkowy, jeżeli nie wybrał go jako przedmiotu obowiązkowego.”.

§ 2. W roku szkolnym 2006/2007 osobom, które przystąpiły do egzaminu maturalnego w części pisemnej z danego przedmiotu na poziomie rozszerzonym i po raz pierwszy otrzymują świadectwo dojrzałości, na świadectwie tym, oprócz wyniku uzyskanego na poziomie rozszerzonym, odnotowuje się wynik egzaminu z tego przedmiotu na poziomie podstawowym, ustalony w sposób określony w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 3. 1. Do roku szkolnego 2007/2008 włącznie, egzamin maturalny w części pisemnej z matematyki, jako przedmiotu obowiązkowego, może być zdawany na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, a jako przedmiotu dodatkowego – jest zdawany na poziomie rozszerzonym.

2. Egzamin na poziomie podstawowym trwa 120 minut i polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych sprawdzających rozumienie pojęć i umiejętność ich zastosowania w życiu codziennym oraz zadań o charakterze problemowym. Zadania egzaminacyjne obejmują zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu podstawowego.

3. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 180 minut i polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych wymagających rozwiązania problemów matematycznych. Zadania egzaminacyjne obejmują zakres wymagań, o których mowa w § 50 ust. 1, dla poziomu rozszerzonego.

§ 4. 1. Osoby, które zdawały egzamin maturalny po raz pierwszy w roku szkolnym 2004/2005 lub 2005/2006 i z jednego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej albo w części pisemnej nie spełniły warunków, o których mowa w § 72 ust. 2 i 3 oraz § 94 ust. 2 i 6 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, ale ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych w części pisemnej na poziomie podstawowym, a w części ustnej na wybranym poziomie, uzyskały średnią co najmniej 30% punktów, zdały egzamin maturalny.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osób, których egzamin z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub części pisemnej został unieważniony, lub które nie przystąpiły do egzaminu z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub części pisemnej.

3. Okręgowe komisje egzaminacyjne, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, prześlą dyrektorom szkół lub upoważnionym przez nich osobom świadectwa dojrzałości osób, o których mowa w ust. 1, które zdawały egzamin maturalny w danej szkole. Dyrektorzy szkół niezwłocznie prześlą świadectwa dojrzałości tym osobom.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 1 pkt 5, 6, 7 lit. a i pkt 18, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2008 r.

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

Roman Giertych

**SPOSÓB USTALENIA W ROKU SZKOLNYM 2006/2007 WYNIKU EGZAMINU
MATURALNEGO W CZĘŚCI PISEMNEJ NA POZIOMIE PODSTAWOWYM Z
PRZEDMIOTU, KTÓRY ZDAWANY BYŁ W CZĘŚCI PISEMNEJ NA POZIOMIE
ROZSZERZONYM**

Wynik egzami- nu na pozio- mie rozsze- rzonym (w %)	Wynik egzami- nu na pozio- mie podsta- wowym (w %)	Wynik egzami- nu na pozio- mie rozsze- rzonym (w%)	Wynik egzami- nu na pozio- mie podsta- wowym (w %)	Wynik egzami- nu na pozio- mie rozsze- rzonym (w %)	Wynik egzami- nu na pozio- mie podsta- wowym (w %)	Wynik egzami- nu na pozio- mie rozsze- rzonym (w %)	Wynik egzami- nu na pozio- mie podsta- wowym (w %)
0	0	26	26	52	59	78	81
1	1	27	27	53	60	79	82
2	2	28	28	54	61	80	83
3	3	29	29	55	61	81	84
4	4	30	40	56	62	82	85
5	5	31	41	57	63	83	85
6	6	32	42	58	64	84	86
7	7	33	43	59	65	85	87
8	8	34	43	60	66	86	88
9	9	35	44	61	67	87	89
10	10	36	45	62	67	88	90
11	11	37	46	63	68	89	91
12	12	38	47	64	69	90	91
13	13	39	48	65	70	91	92
14	14	40	49	66	71	92	93
15	15	41	49	67	72	93	94
16	16	42	50	68	73	94	95
17	17	43	51	69	73	95	96
18	18	44	52	70	74	96	97
19	19	45	53	71	75	97	97
20	20	46	54	72	76	98	98
21	21	47	55	73	77	99	99
22	22	48	55	74	78	100	100
23	23	49	56	75	79	-	-
24	24	50	57	76	79	-	-
25	25	51	58	77	80	-	-

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej nowelizujące *rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz. U. Nr 199, poz. 2046, z późn. zm.) wprowadza zmiany dotyczące oceniania zachowania uczniów, egzaminu przeprowadzanego w klasie III gimnazjum i egzaminu maturalnego.

Proponowane w § 1 pkt 1-4 projektu rozwiązania, dotyczące znaczenia nagannej oceny zachowania, mają na celu ograniczenie nagminnego naruszania przez część uczniów przyjętych norm i zasad zachowania ustalonych w statutach szkół.

Roczną ocenę zachowania ucznia ustala wychowawca klasy po uzyskaniu opinii pozostałych nauczycieli i uczniów danej klasy oraz po dokonanej samoocenie ucznia. Ustalenie uczniowi pierwszej nagannej rocznej oceny zachowania winno być sygnałem dla niego, jego rodziców (prawnych opiekunów) i szkoły o konieczności podjęcia wspólnych wzmożonych działań mających na celu uświadomienie uczniowi jego błędów w zachowaniu i spowodowanie systematycznej poprawy w tym zakresie. Jeżeli te wspólne zabiegi nie przynoszą oczekiwanych skutków, są minimalne lub nie ma żadnej poprawy w zachowaniu ucznia i wychowawca klasy musi ponownie ustalić roczną naganną ocenę zachowania, wówczas rada pedagogiczna po dokonaniu pogłębionej analizy wszystkich okoliczności związanych z zachowaniem ucznia, będzie mogła podjąć uchwałę o niepromowaniu lub nieukończeniu szkoły przez tego ucznia. Jeżeli w kolejnym roku szkolnym, mimo nadal podejmowanych różnorodnych działań wychowawczych zachowanie ucznia w danej szkole nie ulega żadnej poprawie, jest drastyczne i nieakceptowane przez społeczność szkolną, wówczas ustalona trzecia z kolei roczna naganna ocena zachowania będzie oznaczać automatyczny brak promocji do klasy programowo wyższej lub zdecyduje o nieukończeniu szkoły przez danego ucznia.

Propozycja zmiany w § 1 pkt 1 obliguje wychowawcę klasy, poza dotychczasowymi zadaniami dotyczącymi oceny zachowania, do informowania uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o skutkach nagannej oceny zachowania.

Regulacja zawarta w § 1 pkt 2 lit. b ma na celu konieczność uwzględnienia przy ustalaniu oceny zachowania specyfiki zachowań wynikających z zaburzeń i odchyleń rozwojowych ucznia.

W projekcie rozporządzenia, w § 1 pkt 5 i 6, rozszerza się zakres egzaminu gimnazjalnego o część trzecią obejmującą wiadomości i umiejętności z języka obcego nowożytnego nauczanego w gimnazjum. Zmiana ta wejdzie w życie od roku szkolnego 2008/2009. Rozszerzenie zakresu egzaminu w gimnazjum ma wprowadzić coroczne sprawdzanie efektów kształcenia językowego na tym poziomie i przekazywanie informacji o tych efektach uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom. Coroczna diagnoza poziomu kształcenia językowego w gimnazjum będzie miała wpływ na jakość tej edukacji. Nowa, językowa część egzaminu gimnazjalnego, będzie odbywać się w formie pisemnej, tak jak dwie dotychczasowe części: humanistyczna i matematyczno-przyrodnicza. Wyniki egzaminu gimnazjalnego

w części językowej powinny być uwzględniane przy kontynuacji edukacji językowej w szkołach ponadgimnazjalnych.

W § 1 pkt 7 projektu rozporządzenia wprowadza się obowiązek zdawania matematyki w trakcie egzaminu maturalnego. Zmiana ta wejdzie w życie począwszy od roku szkolnego 2008/2009. Konieczność wprowadzenia obowiązku zdawania matematyki przez wszystkich maturzystów zgłaszały środowiska akademickie, w tym Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP). Sprawdzono, że wyniki egzaminu maturalnego z matematyki są skorelowane z wynikami osiąganymi w czasie studiów. Wyniki matury z matematyki mogą być więc dobrym wskaźnikiem stopnia przygotowania absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej do studiowania. Po wprowadzeniu obowiązku zdawania matematyki przez wszystkich maturzystów, możliwa będzie coroczna ocena efektów kształcenia matematycznego we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych. Ocena ta będzie miała wpływ na jakość edukacji matematycznej. Matematyka utraciła status obowiązkowego przedmiotu na maturze od roku 1983. W 2001 roku przeprowadzono dla całej populacji uczniów ostatnich klas liceów ogólnopolską próbę egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym. Środowisko matematyków oceniało, że zadania ówczesnej próbnej matury były bardzo łatwe. Mimo to, ponad 23% wszystkich uczniów nie zdałoby matury z matematyki na tym poziomie. Ponowne wprowadzenie obowiązku zdawania matematyki przez wszystkich maturzystów od roku 2009 wymaga niezwłocznego podjęcia działań służących podniesieniu jakości kształcenia matematycznego. W pierwszych latach obowiązkowej matury z matematyki powinny funkcjonować też rozwiązania łagodzące skutki tego, że dla dużej części populacji zdających zadania matury z matematyki mogą okazać się zbyt trudne.

Ponadto proponuje się utrzymanie wiedzy o społeczeństwie oraz historii muzyki, historii sztuki i wiedzy o tańcu w grupie przedmiotów obowiązkowych do wyboru, a od roku szkolnego 2008/2009 również filozofii oraz języka łacińskiego i kultury antycznej. Zwiększa to liczbę przedmiotów humanistycznych w ofercie maturalnej. Do wykazu przedmiotów obowiązkowych do wyboru dodano ponadto informatykę ze względu na wagę umiejętności wchodzących w zakres tego przedmiotu we współczesnym świecie.

Zmiany proponowane w § 1 pkt 8 – 26 projektu rozporządzenia mają na celu uproszczenie procedur związanych z organizacją i przeprowadzaniem egzaminu maturalnego. Uproszczenia nie zmniejszą rzetelności nowej matury. Wprowadzenie tych zmian pozwoli na skrócenie czasu przeprowadzania egzaminu maturalnego w szkole i skrócenie czasu oczekiwania na wyniki matury.

Począwszy od najbliższej sesji egzaminacyjnej maturzysta przystępujący do części pisemnej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu na poziomie rozszerzonym nie będzie przystępował wcześniej do egzaminu z tego przedmiotu na poziomie podstawowym. Zmiany tej dotyczy § 1 pkt 8 i 12–25 projektu rozporządzenia.

Standardy wymagań egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym obejmują wymagania poziomu podstawowego. Rozwiązanie zadań z poziomu rozszerzonego potwierdza spełnienie przez maturzystę wymagań określonych dla poziomu podstawowego. Od dawna pojawiał się więc postulat uproszczenia egzaminu maturalnego poprzez zniesienie obowiązku przystępowania do egzaminu na poziomie podstawowym w przypadku zdawania egzaminu z danego przedmiotu na

poziomie rozszerzonym. Dodatkowym argumentem jest to, że znaczna część uczelni przy rekrutacji bierze pod uwagę wynik egzaminu tylko na jednym poziomie, najczęściej rozszerzonym. Zniesienie obowiązku zdawania poziomu podstawowego w przypadku zamiaru zdawania poziomu rozszerzonego wpłynie na przyspieszenie oceniania prac egzaminacyjnych, np.: gdyby każdy maturzysta w roku 2006 rozwiązywał zadania tylko z jednego poziomu – podstawowego albo rozszerzonego – do oceny byłoby 1 mln 400 tysięcy prac maturalnych zamiast 2 mln 100 tysięcy.

Wprowadzenie zasady, że maturzysta zdawać będzie egzamin z danego przedmiotu, albo na poziomie rozszerzonym, albo podstawowym, konsultowano ze środowiskiem akademickim. Ten kierunek zmian uzyskał pozytywną opinię KRASP. Zdawanie egzaminu maturalnego z danego przedmiotu tylko na jednym poziomie usprawni przygotowania ucznia do matury w czasie zajęć dydaktycznych w szkole. Zmniejszy się liczba maturzystów, którzy bez odpowiedniego przygotowania przystępują do egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym. Zgodnie z dotychczasowymi przepisami, wynik egzaminu na poziomie rozszerzonym nie miał wpływu na zdanie matury.

Egzamin maturalny z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym nie zmienia się. Pozostaje też bez zmian część ustna egzaminu maturalnego. W § 1 pkt 12–20 projektu rozporządzenia dla poszczególnych przedmiotów podano opis części pisemnej egzaminu maturalnego zdanego na poziomie rozszerzonym, który – zgodnie z wyżej opisaną zmianą – nie będzie poprzedzony egzaminem na poziomie podstawowym. W zestawie zadań dla poziomu rozszerzonego mogą znaleźć się też zadania dotychczas występujące tylko na poziomie podstawowym i w związku z tym czas trwania egzaminu na poziomie rozszerzonym dla niektórych przedmiotów ulega zwiększeniu, jednak nie przekracza trzech godzin zegarowych (wyjątek stanowi egzamin z informatyki obejmujący sprawdzenie umiejętności rozwiązywania zadań z użyciem komputera oraz z języków obcych na poziomie rozszerzonym, które obejmują dwa arkusze). Należy podkreślić, że nie wprowadza się zmiany dotychczasowych wymagań egzaminacyjnych. Nie wprowadza się też nowych typów zadań.

W § 1 pkt 10 projektu rozporządzenia przewidziano wydłużenie czasu na dokonanie wyboru przedmiotów zdawanych obowiązkowo i dodatkowo, a także wyboru poziomu egzaminu z każdego obowiązkowego przedmiotu. Maturzysta będzie musiał podjąć wstępną decyzję w tej sprawie do końca września, a ostateczną - do dnia 20 grudnia. Zobowiązanie maturzysty do podjęcia wstępnej decyzji do końca września jest konieczne i uzasadnione m.in. względami dydaktycznymi (wybór przedmiotów i poziomów egzaminu maturalnego ukierunkowuje pracę szkoły i uczniów w ostatnim roku nauki). Przesunięcie terminu podjęcia ostatecznej decyzji do dnia 20 grudnia (o trzy miesiące później niż do tej pory) pozwala na dokonanie przez maturzystę ewentualnej zmiany wstępnego wyboru, czy to pod wpływem planów dotyczących wyboru kierunku studiów, czy też w wyniku oceny swoich szans zdania egzaminu z danego przedmiotu na wybranym poziomie. Projekt rozporządzenia wydłuża o trzy miesiące czas na podjęcie dojrzałej decyzji przez maturzystę, ale też znosi możliwość dokonania zmiany tej decyzji w ciągu ostatnich trzech miesięcy przed egzaminem. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że zmiany decyzji o wyborze przedmiotu bądź poziomu egzaminu dokonywane tuż przed egzaminem mają negatywne skutki, jeśli chodzi o wyniki egzaminu. Zmiany takie utrudniają organizację egzaminu. Okres czterech miesięcy

po podjęciu decyzji przez maturzystów jest – jak wykazuje dotychczasowa praktyka – konieczny dla dobrej organizacji egzaminu związanej z przygotowaniem właściwego harmonogramu egzaminu, druku i dystrybucji arkuszy egzaminacyjnych.

Podobnie jak w roku ubiegłym, zaplanowano ogólnopolską próbę egzaminu maturalnego, która odbędzie się w listopadzie 2006 roku. Przeprowadzenie próbnego egzaminu jest ważnym etapem przygotowań uczniów i szkół do matury jest też konieczne dla upewnienia się, że wszyscy maturzyści znają obowiązujące ich nowe regulacje. Przewiduje się, że prace maturalne z próby egzaminu zostaną ocenione przez nauczycieli w szkole i omówione z uczniami. Dzięki temu uczniowie uzyskają szybko informację zwrotną na temat stanu ich przygotowań do matury. Wyniki tej próby będą miały znaczący wpływ na ostateczne decyzje maturzystów o wyborze przedmiotów i poziomów egzaminów, które – zgodnie z projektem rozporządzenia – powinny być podjęte do dnia 20 grudnia 2006 r.

Począwszy od najbliższej sesji egzaminacyjnej część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego i języka obcego nowożytnego będzie przeprowadzana przez dwuosobowy zespół przedmiotowy, złożony z nauczycieli przedmiotu, z zakresu którego odbywa się egzamin. Zmianę tę wprowadza § 1 pkt 11 projektu rozporządzenia. Przewodniczący zespołu przedmiotowego musi być – jak dotąd – egzaminatorem wpisanym do ewidencji prowadzonej przez okręgową komisję egzaminacyjną. Nie zmienia się zasada, że jeden z nauczycieli zespołu musi być nauczycielem innej szkoły niż ta, którą ukończył maturzysta. Wprowadzono natomiast nowy wymóg, że członkiem zespołu nie może być nauczyciel, który w ostatnim roku nauki uczył maturzystę. Proponowane zmiany odpowiadają na postulaty środowiska akademickiego krytykującego praktykę, że nauczyciel najpierw przygotowuje ucznia do egzaminu, a potem go egzaminuje. Zmniejszenie składu zespołu przedmiotowego do dwóch osób – stosowane w praktyce egzaminacyjnej wielu krajów – nie obniża rzetelności egzaminu ustnego. Ograniczenie liczby nauczycieli zaangażowanych w przeprowadzanie części ustnej egzaminu maturalnego ułatwi organizację egzaminu w szkole i zmniejszy, pojawiające się w niektórych szkołach, trudności z realizacją programu nauczania w młodszych klasach.

Konsekwencją ustalenia w § 1 pkt 8 projektu rozporządzenia, że w części pisemnej egzaminu maturalnego przedmiot obowiązkowy może być zdawany tylko na jednym poziomie, jest wprowadzenie także dla poziomu rozszerzonego progu zdania egzaminu. Dotychczas próg zdania na poziomie rozszerzonym dla przedmiotów obowiązkowych obowiązywał tylko w części ustnej egzaminu z języków obcych. Natomiast w części pisemnej egzaminu maturalnego próg ten ustalano tylko dla poziomu podstawowego przedmiotów obowiązkowych.

Przepisy określające warunki zdania części pisemnej egzaminu maturalnego z obowiązkowych przedmiotów zawarto w § 1 pkt 21 projektu rozporządzenia. Zgodnie z tymi przepisami, maturzysta zdał egzamin maturalny w części pisemnej, jeśli z każdego obowiązkowego przedmiotu uzyskał 30% punktów możliwych do uzyskania na danym poziomie (podstawowym albo rozszerzonym). Jak wcześniej wyjaśniono, zadania poziomu rozszerzonego obejmują część zadań dotychczas zaliczanych do poziomu podstawowego, a wymagania poziomu rozszerzonego zawierają w sobie wymagania poziomu podstawowego.

W pierwszych latach obowiązywania zasady, że maturzysta wybierający poziom rozszerzony nie zdaje wcześniej poziomu podstawowego powinny

funkcjonować rozwiązania łagodzące skutki tego, że dla dużej części populacji zdających zadania poziomu rozszerzonego mogą okazać się zbyt trudne. Rozwiązania te powinny zachęcać maturzystów do podejmowania decyzji o wyborze poziomu rozszerzonego, mimo ryzyka niezdania na tym poziomie.

Począwszy od najbliższej sesji egzaminacyjnej proponuje się zmienić warunek zdania matury. W § 1 pkt 24 projektu rozporządzenia ustalono, że dla zdania matury, w przypadku jednego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej albo w części pisemnej procent uzyskanych punktów może być mniejszy od 30, z tym, że średnia liczba punktów uzyskanych ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych musi wynosić co najmniej 30% punktów. Zmiana warunku zdania matury nie obejmuje tych maturzystów, którym unieważniono egzamin, lub którzy nie przystąpili do co najmniej jednego egzaminu z przedmiotu obowiązkowego.

Wprowadzenie zmiany warunku zdania matury należy traktować jako swego rodzaju przejściową osłonę towarzyszącą wprowadzeniu regulacji mogących znacznie utrudnić uzyskanie świadectwa dojrzałości. Dotyczy to w szczególności wprowadzenia zasady, że każdy przedmiot obowiązkowy będzie zdawany tylko na jednym poziomie – podstawowym albo rozszerzonym, a także wprowadzenia obowiązku zdawania matematyki przez wszystkich zdających. O konieczności wprowadzenia rozwiązań łagodzących skutki wprowadzanych regulacji wspomniano wyżej, przy omawianiu tych regulacji. Funkcjonowanie rozwiązań łagodzących skutki zmian wprowadzanych w zakresie egzaminu maturalnego będzie systematycznie monitorowane i oceniane. Przewiduje się również prowadzenie konsultacji z zainteresowanymi środowiskami, w wyniku których zostanie podjęte rozstrzygnięcie, czy omawiane rozwiązanie będzie stosowane jedynie przez najbliższe 2-3 lata, czy też dłużej, lub też czy stopniowo będzie się powracać do dotychczasowego warunku

Zmiana warunku zdania matury nie wiąże się w żaden sposób ze zmianą wyników uzyskanych przez zdających. Wyniki egzaminu maturalnego są ustalane rzetelnie i dobrze opisują wiedzę i umiejętności zdających, jednak tylko od wyników części egzaminów zdawanych przez maturzystów zależy otrzymanie świadectwa dojrzałości.

Podstawą rekrutacji na studia nie jest tylko sam fakt posiadania świadectwa dojrzałości, ale też wyniki uzyskane na egzaminie maturalnym. Uczelnie nie organizują egzaminów wstępnych dla kandydatów posiadających świadectwa nowej matury. W konsekwencji, kandydaci ze słabymi wynikami, mimo posiadania świadectwa dojrzałości, mają ograniczone możliwości podjęcia nauki na wybranym kierunku studiów. Obecnie obowiązujące przepisy umożliwiają ponowne przystąpienie do egzaminu maturalnego także tym, którzy już mają świadectwo dojrzałości, w celu podwyższenia uzyskanych wyników. Duża część kandydatów na studia, którzy mimo posiadania świadectwa nie spełnili wymogów rekrutacyjnych, przystępuje ponownie do egzaminu maturalnego, starając się podwyższyć swój wynik. W sesji wiosennej roku 2006 udało się to 75% kandydatów przystępującym do egzaminu maturalnego po raz kolejny.

W przypadku nowej matury, dotychczasowe przepisy uzależniają otrzymanie świadectwa dojrzałości od zdania (uzyskania 30% punktów) egzaminów z przedmiotów obowiązkowych i to tylko na poziomie podstawowym, przy czym, na świadectwie dojrzałości odnotowuje się wyniki egzaminów z części ustnej i pisemnej ze wszystkich przedmiotów (obowiązkowych i dodatkowych), ze wszystkich

zdawanych poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego). Zgodnie z tymi przepisami na świadectwie dojrzałości mogło pojawić się 0% punktów z egzaminu obowiązkowego na poziomie rozszerzonym oraz 0% punktów z każdego poziomu egzaminu dodatkowego, zdawanego na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Ponadto, maturzysta, który nie uzyskał 30% z pisemnego egzaminu z matematyki, zdawanego na poziomie podstawowym, otrzymywał świadectwo dojrzałości, gdy przedmiot ten miał status przedmiotu dodatkowego, a nie otrzymałby świadectwa, gdyby wybrał ten przedmiot jako obowiązkowy. Przedmioty obowiązkowe i dodatkowe zdawano z wykorzystaniem tych samych arkuszy egzaminacyjnych. Powstawała zatem sytuacja, w której ten sam egzamin i wynik powodowały różne konsekwencje dla maturzysty. W świetle obecnych przepisów, decyzja maturzysty dotycząca statusu zdawanego przedmiotu ma istotny wpływ na otrzymanie świadectwa.

Pojęcie „zdania” matury wiąże się nie tylko i nie przede wszystkim z zaprezentowanymi wiadomościami i umiejętnościami. Znaczenie mają decyzje maturzysty dotyczące statusu zdawanych egzaminów. Obecnie wynik egzaminu z przedmiotu obowiązkowego zdawanego na poziomie rozszerzonym, nawet wysoki, nie zmienia sytuacji zdającego, który nie uzyskał 30% na poziomie podstawowym i przez to nie zdał matury.

Uczelnie wykorzystują wyniki matury do rekrutacji, biorąc pod uwagę przede wszystkim wyniki egzaminów na poziomie rozszerzonym, od których nie zależy zdanie matury. Uczelnie powinny móc samodzielnie podejmować decyzję, czy wysokie wyniki maturzysty mogą być podstawą rekrutacji także wtedy, gdy jeden z przedmiotów obowiązkowych nie jest zdany. Stworzenie możliwości uzyskania świadectwa dojrzałości przez maturzystów, którzy nie pokonali progu 30% w przypadku jednego tylko przedmiotu obowiązkowego w części ustnej i w części pisemnej, uzyskując dobre pozostałe wyniki, powiększy grupę kandydatów na studia, zostawiając uczelniom rozstrzygnięcie, jak traktować wyniki uzyskane przez kandydata.

Nowe warunki zdania matury, a tym samym nowe warunki otrzymania świadectwa dojrzałości należą do zmian o fundamentalnym charakterze. Świadectwa dojrzałości, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365 oraz z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i Nr 144, poz. 1043), umożliwiają ubieganie się o przyjęcie na studia. Wyniki na świadectwie są podstawą rekrutacji na studia. Uczelnie nie organizują egzaminów wstępnych obejmujących przedmioty egzaminu maturalnego. Dane świadectwo może być wykorzystywane przy rekrutacji w różnych latach, nie tylko w tym, w którym odbywał się egzamin. Dlatego też w roku szkolnym 2006/2007 osoby, które przystępują do egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym i po raz pierwszy otrzymają świadectwo dojrzałości będą miały oprócz wyniku uzyskanego na poziomie rozszerzonym wpisany wynik tego egzaminu na poziomie podstawowym zgodnie z przelicznikiem zawartym w załączniku do rozporządzenia.

W roku 2007 o przyjęcie na studia rywalizować ze sobą mogą kandydaci ze świadectwami z lat 2005, 2006 i 2007. Gdyby rozporządzenie nie regulowało sytuacji osób zdających egzamin maturalny w 2005 i 2006 r., to w roku 2007 zdający w latach 2005 i 2006 nie otrzymaliby świadectwa dojrzałości, choć legitymowałiby się takimi samymi wynikami egzaminu maturalnego jak zdający w roku 2007 (nieuzyskanie z jednego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej albo w części pisemnej co

najmniej 30% punktów, przy osiągnięciu jednak ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych średniej co najmniej 30% punktów). Utrzymanie dla maturzystów z lat 2005 i 2006, przystępujących ponownie do egzaminu maturalnego warunków zdania tego egzaminu, obowiązujących w latach 2005 i 2006 mogłoby spowodować sytuację, w której maturzyści ci, zdając egzamin w takim samym zakresie, na takich samych warunkach oraz osiągając taki sam wynik jak maturzyści przystępujący po raz pierwszy do egzaminu maturalnego od roku 2007, nie zdaliby egzaminu maturalnego. Innymi słowy, identyczna sytuacja tych osób w czasie egzaminu maturalnego rodziłaby różne skutki, w zależności od tego, czy przystępują do egzaminu po raz pierwszy, czy po raz kolejny. Przyjęcie takiego rozwiązania uznano za nieuzasadnione. Przedstawiona sytuacja stała się przyczyną analizowania możliwości zastosowania nowego sposobu oceniania egzaminu maturalnego do osób, które złożyły już egzamin maturalny w roku 2005 i 2006, a które spełniają nowo wprowadzone warunki zdania egzaminu maturalnego już w chwili wejścia w życie rozporządzenia. Sytuację prawną tych osób kształtowałoby bowiem nowe prawo – późniejsze niż to, pod którego rządami osoby te zdawały egzaminy. Konieczna jest zatem odpowiedź na pytanie, czy proponowane rozwiązania nie kolidują z zasadą niedziałania prawa wstecz. Powyższa zasada (dalej jako zasada niedziałania prawa wstecz lub zakaz retroakcji) jest uznawana w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, jako jeden z podstawowych składników formuły demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji). Zakaz retroakcji można określić jako dyrektywę postępowania organów prawodawczych polegającą na zakazie stanowienia norm prawnych, które nakazywałyby stosować „nowe prawo” do zdarzeń, które miały miejsce przed jego wejściem w życie. Podkreśla się jednocześnie ścisły związek zakazu retroakcji z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Można powiedzieć, że zasada niedziałania prawa wstecz służy realizacji zasady zaufania obywateli do państwa.

Zakaz retroakcji nie ma charakteru absolutnego. Jego uchylenie jest możliwe o tyle o ile nie narusza innych konstytucyjnie chronionych wartości, a przede wszystkim zaufania obywateli do państwa. Trybunał nie ma wątpliwości, że dopuszczalne jest przyznawanie lub rozszerzanie uprawnień z mocą wsteczną (wyrok TK - K. 5/98). Dopuszczalna jest również taka ingerencja w porządek prawny z mocą wsteczną, która nie polega na przyznawaniu lub rozszerzaniu uprawnień – wystarczy że nie powoduje pozbawienia lub ograniczenia uprawnień (wyrok TK - K. 13/94).

W wyniku wprowadzenia nowych zasad oceniania egzaminów maturalnych w odniesieniu do absolwentów z 2005 i 2006 r. można mówić o przyznaniu uprawnień, jakie wiążą się z posiadaniem świadectwa dojrzałości, tym absolwentom, którzy nie uzyskali 30% punktów z tylko jednego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej albo w części pisemnej, lecz uzyskana przez nich średnia punktów z wszystkich przedmiotów obowiązkowych wyniesie co najmniej 30% punktów. W opisanej sytuacji należy stwierdzić, że wsteczne oddziaływanie nowego prawa nie narusza tych wartości konstytucyjnie chronionych, których poszanowanie zapewnia zakaz retroakcji.

Proponuje się, żeby rozporządzenie weszło w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia ze względu na to, że zawarte w nim regulacje dotyczące obowiązku informowania uczniów i rodziców przez wychowawcę o skutkach nagannej oceny

zachowania powinny być przekazane na początku roku szkolnego. Ponadto, zgodnie z przepisami rozporządzenia uczniowie mają obowiązek złożenia wstępnej deklaracji o przedmiocie zdawanym na maturze oraz o poziomie egzaminu do dnia 30 września. Możliwość szybkiego wprowadzenia w życie rozporządzenia jest zgodna z oczekiwaniami osób, które zdawały egzamin maturalny w 2005 lub 2006 roku i spełniają warunki zdania matury wymagane rozporządzeniem.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ww. rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto projekt został udostępniony na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (www.men.gov.pl). Nie zgłoszono zainteresowania udziałem w pracach nad projektem rozporządzenia.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. W zakresie wskazania podmiotów, na które oddziałuje projekt rozporządzenia:

Projekt rozporządzenia dotyczy uczniów, nauczycieli, rodziców, okręgowych komisji egzaminacyjnych i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, uczelni.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania uczelniom publicznym i niepublicznym, Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich oraz następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym:

1. Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”,
2. Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego,
3. Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
4. Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”,
5. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
6. Zarządowi Krajowego Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
7. Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
8. Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność 80”,
9. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
10. Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”,
11. Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski,
12. Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu,
13. Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej,
14. Rzecznikowi Praw Dziecka,

15. Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców,
16. Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty,
17. Konfederacji Stowarzyszeń Nauczycielskich,
18. Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich,
19. Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół,
20. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
21. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Opinie o projekcie rozporządzenia wyrazili:

- 1) Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski, który zgłosił zastrzeżenia do rozwiązania dotyczącego warunków otrzymania świadectwa dojrzałości; natomiast rozwiązanie dotyczące konsekwencji negatywnej oceny zachowania uznał za wymuszone sytuacją i rozważne, zwracając jednak uwagę na konieczność gruntownej analizy aktualnej sytuacji;
- 2) Prezydium Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”, które wyraziło poparcie dla zaproponowanych zmian oraz zgłosiło gotowość podjęcia szczegółowych rozmów w sprawie przyszłego systemu maturalnego;
- 3) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego, który negatywnie zaopiniował proponowane zmiany;
- 4) Sekcja Krajowa NSZZ Solidarność 80, która wyraziła sprzeciw wobec rozwiązania dotyczącego warunków otrzymania świadectwa dojrzałości; w pozostałym zakresie nie wniosła zastrzeżeń do proponowanych rozwiązań;
- 5) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty, które:
 - wyraziło dezaprobatę dla rozwiązań proponowanych w zakresie konsekwencji negatywnej oceny zachowania,
 - zaproponowało utrzymanie przez najbliższe dwa lata szkolne dotychczasowych warunków wyboru poziomu egzaminu maturalnego,
 - negatywnie zaopiniowało zmianę warunków uzyskania świadectwa dojrzałości,
 - poparło natomiast wprowadzenie języka obcego do egzaminu gimnazjalnego i obowiązkowego egzaminu maturalnego z matematyki;
- 6) Polskie Stowarzyszenie ADHD wyraziło dezaprobatę dla rozwiązań proponowanych w zakresie konsekwencji negatywnej oceny zachowania;
- 7) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Rada Główna Szkolnictwa Wyższego oraz 37 publicznych i niepublicznych uczelni.

Środowiska akademickie pozytywnie oceniły zamiar wprowadzenia języka obcego do egzaminu gimnazjalnego i obowiązkowego egzaminu maturalnego z matematyki. Zdecydowana większość pozytywnie przyjęła zamiar rozdzielenia poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego na egzaminie maturalnym. Część uczelni kwestionowała jednak proponowane przeliczanie wyniku egzaminu na poziomie rozszerzonym na wynik egzaminu na poziomie podstawowym. Chociaż niektóre uczelnie zwróciły uwagę, że w 2007 roku brak informacji o wyniku egzaminu na poziomie podstawowym może utrudnić rekrutację, gdyż wiele uczelni w podjętych uchwałach rekrutacyjnych uwzględnia wynik obydwu poziomów.

Zdecydowana większość uczelni negatywnie oceniła propozycję dotyczącą zmiany warunków zdania egzaminu maturalnego. Były też postulaty, by możliwość niezyskania z jednego przedmiotu na egzaminie maturalnym co najmniej 30% punktów nie dotyczyła języka polskiego.

Po analizie zgłoszonych uwag i postulatów uwzględniono uwagi w szczególności środowiska akademickiego dotyczące przeliczania wyniku egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym na wynik na poziomie podstawowym osobom, które nie uzyskały na poziomie rozszerzonym co najmniej 30% punktów i zrezygnowano z projektowanego uprzednio rozwiązania. Uznając jednak za słuszne uwagi środowiska akademickiego dotyczące możliwych problemów z rekrutacją w 2007 roku w kontekście podjętych już uchwał rekrutacyjnych, wprowadzono rozwiązanie, według którego w roku 2007 wszyscy maturzyści, którzy zdali egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym będą mieli na świadectwie dojrzałości wpisany również wynik na poziomie podstawowym ustalony poprzez przeliczenie wyniku na poziomie rozszerzonym w sposób określony w tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia. Nie uwzględniono uwag dotyczących nowych warunków zdania egzaminu maturalnego uznając, że w okresie co najmniej dwóch – trzech najbliższych lat konieczne są instrumenty łagodzące potencjalne negatywne skutki wprowadzenia możliwości zdawania egzaminu maturalnego wyłącznie na jednym poziomie. Projektowane rozwiązanie powinno ułatwić maturzystom podejmowanie decyzji o wyborze poziomu rozszerzonego.

Nie uwzględniono również uwag negujących zasadność zastosowania nowych warunków zdania egzaminu maturalnego do osób, które zdawały ten egzamin w roku 2005 lub 2006 uznając, że osoby, które w tych latach nie zdały jednego egzaminu, w chwili przystąpienia do egzaminu w maju 2007 roku spełniałyby już warunki zdania egzaminu maturalnego obowiązującego w 2007 roku.

Nie uwzględniono także uwag negujących zasadność wprowadzenia regulacji przewidującej wpływ nagannej oceny zachowania na promowanie ucznia – uznając, że nowe rozwiązanie daje szkole i rodzicom ucznia dostatecznie dużo czasu na podjęcie pracy wychowawczej z dzieckiem, zmierzającej do uniknięcia kolejnej negatywnej oceny zachowania.

Projekt rozporządzenia został zaakceptowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Skutki finansowe proponowanych zmian

Skutki finansowe wprowadzenia egzaminu z języka obcego nowożytnego jako trzeciej części egzaminu gimnazjalnego zostały oszacowane na podstawie kosztów egzaminu gimnazjalnego w 2006 roku i wyniosą ok. 7 mln złotych. W 2006 roku koszt egzaminu gimnazjalnego obejmującego dwie części wyniósł nieco ponad 14 mln złotych, co oznacza, że na jedną część przypadało 7 mln złotych.

Szacuje się, że wprowadzenie matematyki jako przedmiotu obowiązkowego zwiększy koszt egzaminu maturalnego o ok. 5 mln złotych. Kalkulacja kosztów została wykonana na podstawie wykonania z roku 2006. Zwiększenie kosztu druku i dystrybucji zestawów egzaminacyjnych z matematyki wyniesie ok. 1,3 mln złotych. Zwiększenie kosztów związanych ze sprawdzaniem, weryfikacją sprawdzania, wprowadzaniem danych wyniesie ok. 3,7 mln złotych. Zwiększenie jest proporcjonalne do prognozowanej liczby 450 000 zdających w 2009 roku.

Środki przeznaczone na sfinansowanie zmian planowane będą w budżecie państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz w rezerwach celowych.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw, oraz sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw, oraz sytuację i rozwój regionalny.